

СХВАЛЕНО
Педагогічною радою
комунального закладу
«Дніпропетровський фаховий
коледж спорту»
Дніпропетровської обласної ради»
27.08. 2025, протокол № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ від 28.08. 2025 № 89

Директор коледжу
Олег ДЕРЛЮК

Стратегія подолання освітніх втрат здобувачами освіти спортивного ліцею

**КЗ «Дніпропетровський фаховий коледж спорту»
Дніпропетровської обласної ради»
у 2025/2026 н. р.**

Дніпро
2025

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освіта в Україні сьогодні переживає не найкращі часи. За час пандемії COVID-19 та далі від початку повномасштабного вторгнення росії в Україну діти зазнали значних втрат у навчанні. Спершу дистанційне навчання, повітряні тривоги й перебування в укриттях, у небезпечних умовах або у вимушеній евакуації, відсутність електроенергії та необхідного технічного забезпечення, нестабільний психологічний стан – ось неповний перелік зовнішніх чинників, які впливали і продовжують залишати свій слід на якості освіти дітей і сформованості в них необхідних навичок. Окрім болісних втрат, які ми бачимо і відчуваємо просто зараз, ця війна несе із собою втрати відтерміновані, тому менш помітні сьогодні. Серед них – освітні втрати, яких зазнали українські здобувачі освіти. Вони можуть мати серйозний вплив як на майбутню долю самих здобувачів освіти, так і на подальший розвиток країни в цілому. Їхнє подолання має стати одним з пріоритетів української системи освіти.

Освітні втрати — це будь-яка втрата знань, умінь та навичок і/або уповільнення чи переривання академічного прогресу через великі прогалини або паузи в навчанні конкретного здобувача освіти.

Освітні втрати можуть виникати з різних — як індивідуальних, так і системних — причин. Серед них: здоров'я, війна, пандемія, надзвичайні ситуації природного характеру. Особливості освітніх втрат — вони накопичуються і поглиблюються, якщо вчасно і ефективно не вживати заходів для їх подолання.

З огляду на те, що освіту в Україні розуміють як єдність, навчання і виховання, розвитку й соціалізації особистості, втрати в освіті не варто ототожнювати лише з навчальними втратами. У межах родового поняття «освітні втрати» доцільно вбачається виділити три взаємопов'язані компоненти:

- навчальні втрати (у розумінні втрати знань, умінь, навичок, ставлень);
- виховні втрати;
- зниження темпу розвитку особистості.

Враховуючи лист Міністерства освіти і науки України від 13.08.2025 № 1/16828-25 «Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2025/2026 навчальному році», наказ МОН № 1163 від 20 серпня 2025 року «Про затвердження концептуальних засад освітніх галузей та дорожньої карти реалізації концептуальних засад освітніх галузей на 2025-2030 роки», задля подолання освітніх втрат, які виникли та поглибились у зв'язку з порушенням освітнього процесу через пандемію COVID-19 і повномасштабне російське вторгнення в Україну, у КЗ «Дніпропетровський фаховий коледж спорту» Дніпропетровської обласної ради (далі – Коледж) розроблено гнучку

програму та стратегію подолання освітніх втрат, як навчальних, виховних так і психологічних, включаючи короткотривалі та довготривалі мейнстріми надолуження, коригування, поєднання.

Стратегія з надолуження освітніх втрат – це комплекс заходів для здобувачів освіти, спрямований на визначення прогалин у навчанні, вихованні та їх компенсації та надання психологічної, соціально-педагогічної та соціально-емоційної підтримки.

Пріоритетні завдання на шляху компенсації освітніх втрат:

- оцінка освітніх потреб;
- коригування педагогічних методів;
- визначення пріоритетів;
- акцент на соціально-емоційні аспекти освітнього процесу.

Інструменти подолання освітніх втрат:

1. Проведення діагностики навичок і знань здобувачів освіти, щоб визначити, які конкретні теми потребують найбільшої уваги і підтримки.
2. Планування індивідуального підходу. Врахування потреби кожного здобувача освіти та його індивідуальних особливостей. Проведення додаткових індивідуальних годин, індивідуальних консультацій, рекомендацій додаткових вправ за наданим прикладом та матеріалів для самостійного вивчення.
3. Активна взаємодія під час освітнього процесу. Створення стимулюючої та сприятливої атмосфери в класі/групі, де здобувачі освіти можуть вільно висловлювати свої думки та питання. Залучення до дискусій, вирішення проблемних ситуацій та колективного вивчення матеріалу.
4. Застосування засобів візуалізації, які допоможуть здобувачам освіти краще зрозуміти абстрактні ідеї та збільшити їх зацікавленість.
5. Використання комп'ютерних програм, веб-ресурсів та мобільних додатків може зробити освітній процес цікавим. Платформа «Всеукраїнська школа онлайн» містить контент із ключових навчальних тем, який є доступним, якісним і помічним здобувачам освіти для розуміння навчального матеріалу. Здобувачі освіти можуть пройти відповідні уроки, виконати запропоновані вправи, перевірити себе ще раз.
6. Мотивація та похвала здобувачів освіти. Визначення цілей для кожного здобувача освіти окремо та підтримка при досягненні кожної цілі. З'ясування, чому саме учні мають освітні втрати, які сторони мотивації в них не сформовані, допомога в організації освітньої діяльності, з метою появи мотивації до навчання та створення стимулів для успіху в навчанні.

Виховні та психологічні втрати

Виховні втрати – порушення особистісного та соціального розвитку зростаючої особистості, яке виникає внаслідок науково-методичної

невідповідності суспільним викликам чи системного порушення цілеспрямованого виховного процесу, що призводить до деформації її особистісних цінностей та моделей поведінки.

Для компенсації виховних та психологічних втрат необхідно:

- ✓ на світоглядному, науково-теоретичному і виховному рівнях здолати у молодого покоління відчуження від своїх національно-історичних коренів;
- ✓ надати психологічну та соціально-педагогічну підтримку учасникам освітнього процесу, яка сприятиме попередженню появи посттравматичного стресового розладу, тривожних розладів та депресій;
- ✓ паралельно з навчанням передбачити емоційну підтримку.

Напрями виховної роботи щодо подолання виховних втрат:

- ❖ Планування роботи на соціалізацію здобувачів освіти, у першу чергу, в класному колективі: колективні творчі справи; заходи, що мають соціально-значущий, суспільний характер: допомога ЗСУ, корисні справи класу.
- ❖ Активності, спрямовані на вміння спілкуватися.
- ❖ Діяльність з виховання морально-етичних цінностей: доброта, співчуття, толерантність, повага до батьків, учителів, старших, молодших, милосердя, працелюбність та ін..
- ❖ Розвиток учнівського самоврядування, підтримка дитячої та молодіжної ініціативи.

У подоланні виховних втрат потрібно вибудувати виховний процес таким чином, щоб він став невіддільним складником освітнього процесу, орієнтованим на загальнолюдські цінності. Виховання повинно бути наскрізною лінією роботи закладу освіти, її не можна й не треба відділяти від стратегії розвитку закладу.

В основі Стратегії подолання освітніх втрат лежить технологія «Педагогіка партнерства», а саме - спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, вихователем, здобувачем освіти і батьками, які об'єднані спільними цілями та прагненнями. Всі учасники є рівноправними, добровільними та зацікавленими односторонніми, відповідальними за результат.

Узагальнення результатів роботи спортивного ліцею по усуненню освітніх втрат:

1. Провести підсумкове моніторингове дослідження навчальних досягнень здобувачів освіти.
2. Визначити найбільш ефективні методи/технології подолання освітніх втрат.
3. Здійснювати адаптивне гнучке планування, яке б передбачало перерозподіл навчального часу між темами, або розробляти власні навчальні програми, коригуючи зміст та результати навчання з

урахуванням виявлених освітніх втрат, розробити завдання різних рівнів складності для окремих здобувачів освіти.

4. Розробити та затвердити на засіданнях циклових комісій план подолання освітніх втрат на 2025/2026 н.р. з урахуванням відповідної роботи та отриманих результатів за 2024/2025н.р.

Для оцінювання ефективності програм з надолуження освітніх втрат пропонується використовувати наступні індикатори:

- кількість здобувачів освіти, які взяли участь у програмі;
- відсоток учнів, які покращили свої знання, принаймні з одного предмета; вдосконалили щонайменше одну ключову компетентність;
- наскрізне вміння за результатами участі у програмі з надолуження освітніх втрат.

**Програма подолання освітніх втрат
здобувачами освіти КЗ «Дніпропетровський фаховий коледж спорту» ДОР»
за 2025/2026 навчальний рік,
викликаних реаліями військового часу**

№	Зміст роботи	Дата виконання	Відповідальні
Заходи управлінського характеру компоненту Програми			
1.	У разі покращення безпекової ситуації у період воєнного стану на державному та регіональному рівнях вживати управлінські дії щодо зміни формату та організації освітнього процесу у закладі освіти	Протягом навчального року	Директор
2.	Координувати діяльність закладу з використанням можливостей для подолання освітніх втрат шляхом розширення участі в: - обласних, всеукраїнських, міжнародних заходах/проектах; - учнівських стартапах	Протягом навчального року	Директор, адміністрація
3.	Провести опитування батьків щодо визначення потреби в організації надолуження освітніх втрат у навчанні протягом II семестру 2025/2026н.р.	Грудень 2025	Заступник директора з навчальної роботи
4.	Розглянути результати виконання «Програми подолання освітніх втрат за 2024-2025н.р.» на педраді та презентувати «Програму подолання освітніх втрат на 2025-2026н.р.»	Серпень 2025р.	Заступник директора з навчальної роботи
5.	Здійснювати консультативно – методичний супровід педагогічних працівників щодо організації освітнього процесу в умовах змішаного навчання, оцінювання навчальних досягнень учнів	Протягом навчального року	Заступник директора з навчальної роботи
6.	Запланувати у виховній діяльності проактивні форми і методи роботи, направлені на згуртування та взаємодію колективів здобувачів освіти на рівні класу та закладу освіти	Протягом року	Заступник директора з виховної роботи
7.	Сприяти підготовці здобувачів освіти до профільного навчання та професійного самовизначення	Протягом року	Заступник директора з навчально-методичної роботи
8.	Висвітлювати на офіційному сайті закладу освіти, соціальних мережах питання щодо подолання освітніх втрат здобувачів освіти	Протягом навчального року	Директор, відповідальні за заходи
9.	Провести моніторинг результативності проведеної роботи із подолання освітніх втрат з метою коригування планування діяльності ліцею на наступний навчальний рік	Червень 2026	Адміністрація
Заходи щодо подолання навчальних втрат			
1.	Спланувати та організувати обмін досвідом педпрацівників під час засідань циклових комісій щодо подолання освітніх втрат	Вересень 2025	Заступник директора з навчальної роботи

2.	Розробити діагностичні роботи для визначення опорних знань у школярів та вимірювання освітніх втрат з конкретного предмета в I та II семестрах	Серпень 2025, січень 2026	Керівники профспільнот, вчителі - предметники
3.	Провести діагностичні оцінювання (вимірювання), моніторинг та визначення залишкових знань у здобувачів освіти Залишкові знання - це те, що залишається у пам'яті після вивчення матеріалу, і можуть бути використані для відновлення та надолуження втрачених знань.	Вересень 2025 Січень 2026	Вчителі – предметники
4.	Провести аналіз результатів діагностувальних робіт з метою створення уроків консультаційного характеру, продумати різнорівневі завдання, що дають можливість надолуження навчальних втрат	Вересень 2025 січень 2026	Вчителі - предметники
5.	Адаптувати навчальні програми та календарне планування на основі проведеної діагностики	Вересень 2025 січень 2026	Вчителі - предметники
6.	Продовжити надолуження освітніх втрат через повторення базових знань кожної нової теми	Протягом навчального року	Вчителі - предметники
7.	Інтенсифікувати та спростити засвоєння навчального матеріалу за рахунок інтерактивних, компетентнісно орієнтованих форм роботи, розробки карток опорних знань із предметів навчального плану (для поновлення знань) тощо	Протягом навчального року	Вчителі – предметники
8.	Провести батьківські консультації щодо питання «Критерії оцінювання здобувачів освіти»	Вересень 2025	Класні керівники
9.	Провести батьківські збори «Партнерська взаємодія вчителів та батьків щодо підтримки учнів у подоланні освітніх втрат»	Січень 2026	Класні керівники
10.	Поповнити методичний кейс вчителя та навчальний онлайн-контент інтернет-ресурсів, які дають можливість самостійного повторення вивченого в цікавій та ігровій формах на сайті коледжу	Протягом року	Методист навчальної частини
11.	Організувати активну участь здобувачів освіти в Предметних тижнях	Протягом року	Вчителі-предметники
12.	Реалізувати заходи проєкту для педпрацівників та здобувачів освіти «Медіаграмотність: критичне мислення, відповідальне споживання та активна участь»	Протягом року	Методист навчальної частини, вчителі предметники, класні керівники
13.	Організувати роботу постійно діючого тренінгу для здобувачів освіти «Індекс медіаграмотності: 2025/2026»	Протягом року	Методист навчальної частини
14.	Реалізація проєкту «Доброчесність»	Протягом року	Методист навчальної частини, вчителі предметники, класні керівники
15.	Організувати проведення мотиваційних хвилин під час тренувального процесу з теми відповідального ставлення спортсменів до навчальної діяльності	Протягом року	Вчителі зі спорту

Заходи щодо подолання виховних втрат

1.	Запровадити соціально-емоційне та етичне навчання для класних керівників та вихователів	Протягом року	Педагог-організатор
2.	Організувати проведення годин спілкування з теми підвищення мотивації учнів до навчання	Квітень, травень 2025	Вихователі, соціальний педагог
3.	Спланувати проведення педагогічних та психологічних консультацій для батьків або інших законних представників дитини з питань профілактики і попередження проявів насильства, булінгу (цькування), формування ненасильницької моделі поведінки та вирішення конфліктів мирним шляхом	Протягом року	Соціальний педагог, вихователі
4.	Реалізувати проєкт «Коло довіри»	Протягом року	Вихователі, педагог-організатор, соціальний педагог
5.	Активізувати діяльність учнівського самоврядування	Протягом року	Педагог-організатор
6.	Здійснювати співпрацю із стейкхолдерами для проведення роботи з подолання виховних втрат	Протягом року	Педагог-організатор, соціальний педагог
7.	Організувати реалізацію проєкту «Літні зустрічі - 2026»	Червень 2026р.	Педагог-організатор, вихователі, класні керівники, соціальний педагог, вчителі – предметники, практичний психолог

Заходи щодо подолання психологічних втрат

1.	Організувати психологічне забезпечення освітнього процесу та підтримку здобувачів освіти в умовах воєнного стану	Протягом року	Адміністрація, методист, практичний психолог
2.	Здійснювати психологічний супровід здобувачів освіти 7-8 класів під час адаптації	I семестр 2025-2026н.р.	Практичний психолог
3.	Організувати індивідуальні та групові консультації для класних керівників та вихователів з питань адаптації учнів	Протягом року	
4.	Проведення психологічних ігор для в командах спортсменів	Протягом року	Практичний психолог, вчителі зі спорту
5.	Організувати співбесіди з батьками учнів щодо освітніх втрат, причиною яких є пропуски уроків без поважних причин	Протягом року	Практичний психолог, класні керівники, вихователі, вчителі зі спорту

6.	Реалізація міжнародного проєкту «Травмапедагогіка для українських шкіл»	Протягом року	
7.	Впровадження в навчальний процес Арт - терапії	Протягом року	Практичний психолог
8.	Запланувати проведення індивідуальних розвиваючих занять	Протягом року	Практичний психолог

На допомогу вчителю

- У зручний для дітей час можна виконувати діагностичні тести на платформі ВШО. Їх розробили в межах ініціативи “Збереження доступу до шкільної освіти” від проєкту “Супровід урядових реформ в Україні” (SURGe).
- Крім діагностичних тестів, на сайті “Всеукраїнської школи онлайн” є відеоуроки із завданнями для учнів 5–11 класів.
- Помічними також будуть **аудіоуроки для 8–11 класів з історії України, української мови та літератури “Вчися вухами”** від ГО “Смарт освіта”.
- Також учні можуть самостійно опрацьовувати **ресурси, де вчителі пояснюють теми шкільної програми:**
 - курс “Лайфхаки з української мови. Підготовка до ЗНО” на платформі EdEra теж має тести, допоміжні матеріали та інтерактивні конспекти;
 - тренажер із правопису української мови пропонує різні вправи для закріплення та перевірки тем;
 - онлайн-курс “Історія України в історіях” від EdEra пропонує добірку відео, подкастів, текстів та тестів;
 - безплатний курс “Ізі ЗНО” допоможе вчити англійську за мемами, серіалами та фільмами;
 - ресурс Englishpage містить безплатні онлайн-уроки граматики, вправи із читання, письма та аудіо;
 - онлайн-курс “Автостопом по біології” має конспекти та тестові завдання;
 - YouTube-канал вчителя фізики Павла Віктора, де зібрано 45 відеоуроків із докладними поясненнями та прикладами розв’язання задач.
- Освітні втрати: причини та шляхи подолання разом з проєктом «Всеосвіта»**

Навчальні втрати в умовах війни: як учителю їх діагностувати та компенсувати за посиланням <https://sqe.gov.ua/navchalni-vtrati-v-umovakh-viyni-yak-uchi/>

- Долаємо освітні втрати: поради для вчителів української мови та літератури**
<https://nus.org.ua/2023/04/13/dolayemo-osvitni-vtraty-porady-dlya-vchyteliv-ukrayinskoyi-movy-ta-literatury/>
- Аби допомогти вчителям знайти свій шлях надолуження втраченого, проєкт “Клуб НУШ” за підтримки Міжнародного фонду “Відродження” **розробив посібник** “Подолання освітніх втрат з української мови та літератури. Методичні рекомендації та приклади уроків”.

8. Рекомендації щодо організації програм з надолуження освітніх втрат
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2023/07/31/Unicef.Immmediate.actions.frame.proofreading.ua.1-31.07.2023.pdf?fbclid=IwAR0ASssPTtLQPXQ5mQe8jZiiY21Q3Y6x6PGLG9cHxoz-BUkhZjLIwvVBWWE>